ONTWIKKELGESPREK onderdeel van de visitatie

Vanaf het NVAO beoordelingskader accreditatiestelstel hoger onderwijs Nederland 2016 heeft NVAO aan het bezoek-programma (beoordelingsgesprek in het kader van accreditatie en verbetering) het ontwikkelgesprek toegevoegd.
In het ontwikkelgesprek komen mogelijke verbeteringen vanuit een ontwikkelperspectief aan de orde. De uitkomsten van het ontwikkelgesprek worden in een afzonderlijk document vastgelegd en de onderwijsinstelling is verplicht deze uitkomsten extern te publiceren.
Het verslag ontwikkelgesprek wordt op visitatiejaar gepubliceerd op de website van NHL Stenden Hogeschool.

Academie	Tech & Design
Opleiding(en)	B Chemie B Chemische Technologie B Biotechnologie B Biologie en Chemisch Laboratoriumonderzoek

Datum visitatie	18 + 19 maart 2026
Datum ontwikkelgesprek	28 september 2026
Gespreksdeelnemers (functies)	**Visitatiepanel** Secretaris Voorzitter **Opleiding** 1 Coordinerend teamleider 3 Teamleiders 4 docenten Adviseur onderwijs

Thema ontwikkelgesprek

Hoe kunnen de opleidingen hun internationaliseringsactiviteiten vormgeven vanuit visie, en deze uitdragen in haar profilering?

Uitkomsten ontwikkelgesprek (samenvatting)

Aanleiding
Tijdens de visitatie zag het panel dat de opleidingen verschillende activiteiten hebben waarmee internationalisering en intercultureel werken vorm krijgt. In het onderwijsconcept DBE (Design Based Education) is internationalisering één van de thema's, en NHL Stenden hogeschool heeft ook flinke ambities rond internationalisering. Wat is dan de vertaling van hogeschool-ambitie naar deze opleidingen toe? En hoe kun je de nu nog losse activiteiten daaraan ophangen?

Start bij beroepenveld
Als startpunt voor een visie op het waarom achter de activiteiten, is het advies vooral te kijken naar het beroepenveld: wat vraagt het werkveld van een afgestudeerde en van internationaal kunnen werken? De opleidingen, vooral in Emmen, zitten niet ver van de grens. Werken er veel afgestudeerden in bijvoorbeeld Duitsland, en welke ervaringen hebben zij? Kortom: Begin met nadenken over wat afgestudeerden in huis moeten hebben.

De ervaring van de opleidingen is dat afgestudeerden of stagiaires die in het buitenland aan de slag gaan, of juist in bijvoorbeeld een internationaal team in een Universitair Medisch Centrum, zich qua taal (Engels) in ieder geval goed kunnen redden. Het feit dat in de opleidingen de werkbesprekingen vanaf jaar 3 in het Engels worden gedaan draagt daaraan bij. Voor werken in Duitstalige gebieden ligt dat anders. Voor de opleidingen komen de volgende elementen naar voren die relevant zijn in een visie:

- Opleiden van studenten die flexibel genoeg zijn om zich te kunnen redden op plekken met een verschillende (werk)cultuur.
- Kunnen werken in een internationaal team.
- Bedacht zijn voor mogelijke verschillen in de (nieuwe) werkomgeving (of dat nu in binnen- of buitenland is) en eigen referentiekader. Deze herkennen (observeren, analyseren) en in staat zijn om eigen bewuste keuzes te maken in hoe om te gaan met deze verschillen.

Studenten lijken de internationale en interculturele aspecten van de opleiding niet goed te herkennen, ook omdat het voor hen normaal is. Het is belangrijk dat studenten zich bewust zijn van alle ervaring die ze in de opleidingen al opdoen. Dit kan explicieter gemaakt worden: benoemen, bespreken, ervaren en reflecteren/evalueren om ervan te leren. Op die manier werkt de opleiding aan zelfbewuste professionals die hun kwaliteiten ook op dit gebied kennen.

Adviezen / suggesties:

- Bepaal als opleiding waar je als <u>minimale basis</u> op mikt voor iedereen. Verder kan de student door eigen keuzes extra invulling geven.
- Organiseren van (verplichte) uitwisseling in de grensregio, om de stap voor studenten om daar na de studie te gaan werken kleiner te maken
- Verkennen of een Duitse zij-instroom vanuit 'Techniker' opleidingen interessant is. Dit kan leiden tot een meer internationale studentengroep, en extra instroom.
- Als de driejarige Chemie track 'Green Chemistry' studenten krijgt, probeer daar dan voor de Nederlandse opleidingen slim gebruik van te maken.
- Werk aan bewustwording van studenten op de internationale en interculturele componenten in de opleiding.

<u>Engelstalige opleiding, ook i.v.m. tekorten werkveld?</u>
Mochten de teams overwegen een opleiding (ook) in het Engels aan te bieden, dan lijkt de keuze voor Chemische Technologie het meest voor de hand te liggen omdat dit werkveld zeer internationaal is, en er grote vraag is naar opgeleiden. Tegelijk is daarmee niet gezegd of het ook werkelijk voldoende instromende studenten zal trekken. Doorstroom met een HBO Bachelor diploma naar een universitaire master in Nederland of daarbuiten is soms nog lastig en vraagt vaak iets als een pre-master. Voor internationale studenten die in Nederland willen blijven lukt het niet altijd een baan met visum te bemachtigen in Nederland. Daar kun je in het programma al rekening mee houden, bijv. een pre-master in de minor ruimte en goede werkveld introducties.

<u>Doorwerken profiel in keuzes</u>
Leidt het werken vanuit een visie op internationalisering zoals besproken mogelijk tot andere keuzes in bijvoorbeeld projecten en bedrijven waarmee wordt samengewerkt in het onderwijs? Dit is op het eerste gezicht niet aan de orde. Er wordt niet bewust geworven op projecten of werkveldpartijen met een internationale component, maar de huidige werkveldpartijen en projecten zijn sowieso behoorlijk internationaal van aard. Het lijkt vooral zaak om dit nog explicieter te maken naar studenten, en om student aan te zetten tot 'beweging' richting bijvoorbeeld een minor of stage in een internationale context of een ander land.